

Z právní praxe.

Plenární rozhodnutí nejvyššího soudu.

Ve sporech, v nichž předmět sporu nezáleží v peněžitém plnění, jsou opravné stolice v otázce přípustnosti opravného prostředku s hlediska, zda nejde o věc nepatrnou, vázány oceněním předmětu sporu, k němuž došlo pravoplatně v řízení před první stolicí.

(Plenární rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 12. prosince 1942, Pres 1059/41.)

Senáty nejvyššího soudu řešily odchýlně otázku, je-li přípustno přezkoumání hodnoty předmětu sporu udané stranou (žalobcem, případně žalovaným při vznesení mezitímního návrhu určovacího) opravnými stolicemi ve sporech, v nichž předmět sporu nezáleží v plnění peněžitém, a to s hlediska, zda jde o věc nepatrnou, když ocenění přesahovalo hranici věci nepatrné.

Senáty se rozcházely i v otázce, zda je vůbec přezkoumání *opravnými stolicemi* možné, anebo zda jen tehdy, když ocenění bylo protistranou napadeno, a na jakém podkladě se má případně díti přezkoumání.

Soudů pracovních se tato otázka netýká, neboť jest upravena v § 27 zák. ze dne 4. července 1931, čís. 131 Sb., dle něhož hodnotu předmětu sporu nezáležícího v plnění peněžitém stanoví soud, t. j. soud prvé stolice (Sb. n. s. čís. 17.878).

Druhý prezident nejvyššího soudu přikázal řešení sporných otázek k rozhodnutí zesílenému senátu, který se usnesl na právní větě v čele uvedené.

Důvody:

Pro obor civilního řádu soudního platí všude tam, kde z toho nejsou stanoveny výjimky samým zákonem, zásada projednací. Podle ní je zůstaveno stranám, aby svými skutkovými přednesy daly soudům základ i pro určení, jakého způsobu řízení je v tom kterém sporu použití v prvé stolicí, s čímž spojeny jsou pak důsledky i co do přípustnosti opravných prostředků. K omezení práv, která vzcházejí pro strany z této základní zásady civilního řádu soudního, je třeba, aby tato výjimka měla oporu v samém zákoně. Jak bude dále doličeno, není v platném právu ustanovení, jež by dávalo *opravné stolici* možnost přezkoumávati z úřední moci hodnotu předmětu sporu, rozhodnou pro použití předpisů řízení ve věcech nepatrných.

Pro stanovení hodnoty předmětu sporu s hlediska, zda jest věc projednání v řízení ve věcech nepatrných čili nic, jsou směrodatná ustanovení §§ 54 až 59 j. n., jež byla článkem I, čís. 1 zákona ze dne 11. prosince 1934, čís. 251 Sb. pojata právě k tomuto účelu do ustanovení § 448 c. ř. s.

Vzhledem k tomu, že otázka, předložená k rozhodnutí zesílenému senátu, týká se sporů, v nichž předmět sporu nezáleží v plnění peněžitém, přichází v úvahu předpis § 56, odst. 2 j. n., jenž ukládá žalobci za povinnost („*má udati*“), aby udal v žalobě hodnotu předmětu sporu, nikoliv v peněžitě sumě záležejícího. Tím bylo určitě vyjádřeno i právo žalující

strany dáti soudu *základ* pro projednání věci jako bagatelní a naopak, neudala-li *takovou* hodnotu — nýbrž udala-li hodnotu převyšující hranici stanovenou pro řízení ve věcech nepatrných, anebo neudala-li hodnotu vůbec — pro projednávání věci v řízení nikoliv bagatelním.

(To, co bylo a bude řečeno o žalující straně, platí ovšem též o tom, kdo vnesl za sporu mezitímní úřovací návrh, ať to byl žalobce [§ 236 c. ř. s.] nebo žalovaný [§ 259 c. ř. s.].)

V důsledku projednací zásady, již z počátku zdůrazněné, platí tento základ, daný určitým projevem oprávněné k tomu strany, zásadně *pro celé řízení*, pokud nedozná změny zásahem soudu podle zákona přípustným.

Tento zásah soudu může býti vyvolán především *námitkou žalované strany* (odpůrce toho, kdo vnesl mezitímní úřovací návrh). Vznese-li odpůrcem námitka proti žalobcovu přecenění nebo podcenění hodnoty předmětu sporu, je povinností soudu, aby přezkoumal údaje žalobcovy o hodnotě předmětu sporu rozhodné ve směru § 448 c. ř. s. a rozhodl o rozporu, který by se v tom směru jevil mezi udáními stran.

Otázka, zda a pokud se může odpůrce toho, jenž udal hodnotu předmětu sporu, ohraditi proti ocenění předmětu sporu, přesahuje sice rámeček otázky, předložené k rozhodnutí plenárnímu senátu, avšak za účelem objasnění věci třeba i ji vyřešiti. Uvedené oprávnění jest odpůrci příznati již na základě obecně pro každou stranu platného práva, brániti se proti dispozičním úkonům druhé strany, leč že by to bylo předpisem zákona vyloučeno. To tu však není. Ustanovení § 60, odst. 4 j. n., podle něhož je i pro odpůrce v zásadě závazné žalobcovo ocenění předmětu sporu v otázce příslušnosti soudu, nepřichází tu v úvahu, ježto nebylo poято do § 448 c. ř. s. a pro *obdobné* použití tohoto odstavce § 60 j. n. k tomu účelu, aby se omezovala práva *stran*, není přesvědčujících důvodů. Vždyť v případě podcenění sporu nelze brániti odpůrci, aby uplatnil svůj zájem, aby věc byla projednána v řízení nebagatelním, skýtajícím větší záruku řádného projednání sporu a nezabraňujícím plný přístup k opravným stolicím. Byl-li spor přeceněn, může míti po případě odpůrce zájem na tom, aby spor byl projednán co nejjednodušeji a s co možná nejmenším nákladem.

Za všech okolností jest však trvati na tom, že odpůrce je oprávněn vznést námitku proti ocenění předmětu sporu jen *v řízení v prvé stoli*c. V opravném řízení by šlo o nepřipustnou novotu.

Pravoplatné rozhodnutí soudu o námitce žalovaného proti ocenění předmětu sporu žalobcem je pak ovšem pro další průběh sporu závazné, a to i pro vyšší soudy, ať již bylo rozhodnuto, že platí pro způsob sporu hodnota věci nepatrné nebo hodnota vyšší.

Jde dále o to, zda a pokud může prvý soud *z moci úřední* přezkoumati hodnotu předmětu sporu udanou žalobcem. Pro způsob řízení podle § 448 c. ř. s. není ani tu výslovného předpisu o tom a lze tudíž příznati soudu toto právo jen podle analogie s jiným příbuzným zákonným předpisem, svědčí-li pro její použití závažný důvod k ochraně zájmu ležícího mimo zájem stran, tudíž k ochraně zájmu veřejného. Tento zájem je tu dán v tom, aby soudy nebyly na základě libovolného údaje strany zatěžovány plným projednáváním sporů, jež jsou podle své pravé hodnoty jen bagatelní. Proto zde pro analogické použití dopadá předpis § 60, odst. 1 j. n., jímž je, a to při určení příslušnosti (obsazení) soudu, v případech tam uvedených dáno soudu právo přezkoumati ocenění předmětu sporu učiněné podle § 56, odst. 2 j. n., jeví-li se ocenění to přílišným. Ustanovení § 60, odst. 1 j. n. sice nebylo citováno v § 448 c. ř. s. ve znění článku I, čís. 2 zákona ze dne 11. prosince 1934, čís. 251 Sb.; to se však stalo zřejmé

proto, poněvadž se týká výlučné působnosti sborového soudu první stolice, takže by pro řízení před okresním soudem nedopadalo přímé odvolávání se zákona na tento předpis. S hlediska předpisů o možnosti použití analogie (§ 7 obč. zák.) nelze však se zřetelem na dovoděnou možnost a účelnost obdobného použití uvedeného ustanovení v případech ocenění předmětu sporu pro účel § 448 c. ř. s. z důvodu potřeby ochrany veřejného zájmu vylučovati právo *soudu první stolice*, aby pro docílení zjednodušeného projednání sporu přezkoumal hodnotu předmětu sporu udanou žalobcem, *jevila-li by se soudu přílišnou*. I takové pravoplatné rozhodnutí prvního soudu je pak závazné pro celé další řízení.

Nezměnil-li však první soud nic na žalobcově určené hodnoty předmětu sporu ani k námitce strany žalované, ani z moci úřední, nelze jinak, než usuzovati, že tato žalující stranou udaná a soudem jako základ působou řízení přijatá hodnota je pro další průběh sporného řízení rozhodující a že zejména právo na opravné prostředky vchází pro strany právě již ze základu, na němž rozhodoval soud první stolice. Vždyť i v případě § 60, odst. 1 j. n., nepoužil-li první soud oprávnění tímto předpisem mu daného, je ocenění předmětu sporu žalobcem závazným pro posuzování příslušnosti *v druhé stolici* (srov. Neumann, Kommentar I, str. 168). Zájem státu pak na tom, zda se má věc projednati v řízení zjednodušeném (ve věcech nepatrných) či v řízení nadaném větší pravomocí, není přece zdaleka takový při určení soudní příslušnosti podle soudů okresních a krajských, jež jsou organizačně rozdílné, a kde právě ustanovením § 60, odst. 1 j. n. má býti ovšem již v první stolici zabráněno tomu, aby nedošlo k důsledkům, jež by jinak zakládaly zmatek podle § 477 čís. 2 nebo 3 c. ř. s. Naproti tomu není v zákoně stanovena sankce zmatečnosti pro případ, že je projednáváno v řízení bagatelním, ač mělo býti jednáno v řízení nebagatelním, ani pro případ opačný (srov. Neumann, Kommentar II, str. 1229). Jest proto tím spíše míti za to, že nepoužil-li soud první stolice oprávnění daného mu obdobou § 60, odst. 1 j. n. a jednal-li v řízení nikoliv bagatelním říde se hodnotou předmětu sporu udanou žalobcem — jsou i opravné stolice při posuzování přípustnosti opravných prostředků vázány oceněním předmětu sporu udaným žalobcem, na jehož základě jednal a rozhodoval soud první stolice.

Poukazuje-li se pro hájení práva vyšší stolice přezkoumávatí hodnotu předmětu sporu, rozhodnou pro způsob a rozsah opravných prostředků (§§ 501, 502, odst. 2, 517 c. ř. s.), na zájem státu nezatěžovati vyšší stolice rozhodováním ve věcech, jevících se těmto stolicím nepatrnými, nutno uvážiti toto:

Svěřil-li zákonodárce v § 60, odst. 1 j. n. *soudu první stolice* řešení otázky případného přecenění hodnoty předmětu sporu pro účel určení příslušnosti soudu, stanoviv pro řízení o tom i pravidla, odpovídající právě řízení v této stolici, nelze usuzovati, že by bylo v intenci platného zákona, aby se v něm hledalo nějaké jiné, přímým ustanovením zákona nevyjádřené řešení, jež by mělo osvědčiti pro ingerenci soudů opravných stolic při určení hodnoty předmětu sporu se zřetelem na použitelnost předpisů o řízení ve věcech nepatrných.

Přímo proti tomu pak svědčí ta skutečnost, že zákon v řádném řízení tam, kde chce se zřetelem na hodnotu předmětu sporu omeziti rozhodnutím soudu právo stran na opravné prostředky (§ 500, odst. 3 c. ř. s.), svěřuje toto rozhodnutí již odvolacímu soudu, o jehož rozhodnutí právě jde. Vyšší soud (dovolací) nemá vůbec možnosti, aby zkoumal správnost toho, jak nižší soud ocenil předmět sporu a jak tím vymezil právo strany na přípustnost dovolání; jeť dovolací soud na toto ocenění odvolacího soudu vázán.

I z toho nutno souditi, že zákon nemaje ve věcech nepatrných výslovného předpisu ani pro prvou stolicí (kde, jak shora dolíčeno, jest použití jen obdoby § 60, odst. 1 j. n.), jistě by tím méně chtěl bez výslovného ustanovení přiznati teprve opravné stolicí oprávnění přezkoumávati, zda ocenění předmětu sporu udané žalobcem není přílišným s hlediska použití předpisů o řízení ve věcech nepatrných. Takového zvláštního ustanovení pro opravnou stolicí bylo by tím více třeba proto, ježto by rozhodovala o přípustnosti opravného prostředku teprve potom, když již ta která strana použila oprávnění na podání opravného prostředku, o němž mohla důvodně předpokládati, že jí vzešlo tím, že spor nebyl v první stolicí projednán podle předpisů o věcech nepatrných a že tudíž nejde ani o rozsudek prvního soudu vydaný v takových věcech. Že je povaha tohoto rozsudku v uvedeném směru rozhodná, plyne přímo z ust. § 501 c. ř. s., jenž stanoví, že ve věcech nepatrných může býti rozsudek prvního soudu vzat v odpor odvoláním jen s omezením tam určeným; na toto ustanovení navazuje i § 502, odst. 2 c. ř. s. Při tom obojí toto ustanovení má přirozeně na zřeteli věci nepatrné ve smyslu § 448 c. ř. s.; z něho a z ustanovení v něm citovaných nelze vyčísti žádnou ingerenci vyšší stolice na určení hodnoty předmětu sporu jako věci nepatrné. Je tudíž zvláště právě zněním cit. § 501 c. ř. s. zřetelně vyjádřeno, že základ pro právo k odvolání je již právě a jediné v tom, zda byl rozsudek první stolice vydán ve věci nepatrné či nikoliv.

Totéž platí i pro další opravný prostředek proti rozhodnutí odvolacího soudu, při čemž jest poukázati i k této další okolnosti. Přijal-li odvolací soud odvolání a vyřídil-li je věcně, není proti tomu opravného prostředku (§ 519, čís. 1 c. ř. s. úsudkem z opaku) a nelze proto v dovolací stolicí nic měniti na tom, že odvolání bylo odvolacím soudem přijato a věcně vyřízeno. Kdyby mělo býti dovolacímu soudu přiznáno právo přezkoumávati samostatně ocenění předmětu sporu žalobcem a dovolací soud, použiv tohoto oprávnění a shledav žalobcovu ocenění přílišným, by dospěl k tomu, že jde o věc nepatrnou a že je proto dovolání nepřipustné, takže by je bylo odmítnouti, nemohl by již nic změniti na tom, že odvolacím soudem bylo o odvolání jednáno a rozhodnuto věcně, ježto, jak již shora uvedeno, nejde o zmatečnost. Důsledkem toho by tu byla nesrovnalost, že odpůrce strany zvítězivši v první stolicí by mohl míti odvoláním úspěch, ale straně zvítězivši v první stolicí by bylo dovolacím soudem zabráněno, aby napadla dovoláním rozhodnutí soudu druhé stolice pro ni nepříznivé, ač k němu podle ocenění předmětu sporu, k němuž dochází dovolací soud, nemělo případně vůbec dojíti, ježto měl zůstatí v právní moci již opačný rozsudek první stolice.

Poukazuje-li se pro odůvodnění obecného oprávnění opravné stolice k přezkoumání hodnoty předmětu sporu na to, že podle předpisu § 411, odst. 2 c. ř. s. musí soud přihlížeti z úřední moci k právní moci rozsudku, sluší k tomu uvážiti, že právní moc rozsudku lze pro otázku zde řešenou posuzovati podle předpokladů, jež jsou pro ni dány již ve stadiu jeho vynesení. Není jich však při rozsudku, který byl v nižší stolicí vynesen na základě takového řízení, na něž již tam nedopadaly předpisy o věcech nepatrných.

Nutno poukázati i k tomu, že zákon důvodně stanoví v § 60, odst. 1 j. n. zvláštní řízení pro to, aby se snížila hodnota předmětu sporu udaná žalobcem. Tohoto způsobu řízení je možno vhodně použiti, jak již shora zdůrazněno, právě jen v první stolicí, nikoliv však ve stolicí vyšší, jmenovitě v instanci dovolací. I to svědčí proti možnosti přezkoumání uvedeného základu, daného pro celé řízení již v první stolicí, při kterémžto přezkoumání by nebylo začasté lze obejítí se bez takového šetření a zvláště

těž bez případného vyjádření stran, jež by mohlo pochybnosti opravného soudu o správnosti hodnoty předmětu sporu odstraniti.

Osnova k civilnímu řádu soudnímu obsahuje ve zvláštních ustanoveních pro řízení v nepatrných věcech v § 455, odst. 2 ustanovení výslovné, podle něhož, jeví-li se ocenění předmětu sporu přemrštěné *vysokým nebo nízkým*, může se postupovati obdobně podle § 58, odst. 1 (osnovy) zákona o soudní příslušnosti, jež odpovídá v podstatě předpisu § 60, odst. 1 platné jurisdikční normy. Z toho je vidět, že osnova jde dále, totiž při podcenění, nežli předpis § 60, odst. 1 j. n., jehož jest, jak shora dolíčeno, pro nedostatek jiného předpisu platného práva obdobně použití. Ani z osnovy však neplyne, že by toto právo zkoumati hodnotu předmětu sporu z úřední moci příslušelo vyšší stolicí, jak vysvítá zejména z § 58, odst. 1 poslední věta osnovy zákona o soudní příslušnosti, kde je přikázáno, aby se úřední šetření o hodnotě předmětu sporu stalo co možná již před nařízením ústního jednání.

Je konečně uvážiti zájem právní bezpečnosti, aby strana měla pro své procesní oprávnění a pro další své procesní úkony směrnici již v samém postupu a v rozhodnutí té stolice, proti jejímž rozhodnutí se chce brániti.

Ze všech těchto důvodů usoudil plenární senát, že by jen výslovným zákonným předpisem mohlo býti dáno opravné stolicí právo, aby omezovala snížením hodnoty předmětu sporu procesní oprávnění stran, jež jim přísluší vzhledem k základu, na němž byl projednán a rozhodnut spor v prvé stolicí. Takové ustanovení však v platném právu není a nelze tedy de lege lata hájiti stanovisko, že odvolací či dokonce dovolací stolice má právo snížit z úřední moci hodnotu předmětu sporu na míru 500 K ne převyšující.

Předchozí vývody ovšem se nevztahují na případy, kde se opravný prostředek — proti hodnotě předmětu sporu přesahující v napadeném rozsudku hranici věci nepatrné — týká jen části předmětu sporu, jež nepřevyšuje hranici pro věci nepatrné. Tam má opravná stolice přirozeně posoudit přípustnost opravného prostředku podle této nové hodnoty předmětu sporu.

-kg.

Přehled rozhodnutí nejvyššího soudu ve věcech trestních.

I. Trestní zákony.

S hlediska zlého úmyslu ve smyslu § 1 tr. z. je nerozhodné, zda si pachatel výsledek (smrt), který rozvážil a pro nějž se rozhodl, představoval jako nutný nebo jen jako možný. (Rozh. ze dne 5. září 1942, Zm I 35/42.)

Manželčina obava, že se s ní dá manžel rozvést, nebude-li vypovídati tak, jak jí naznačil, nečiní její křivou svědeckou výpověď beztrestnou podle § 2, písm. g) tr. zák. — K pojmu putativního neodolatelného donucení. (Rozh. ze dne 18. září 1942, Zm I 444/42.)

Spoluvinník (účastník) ve smyslu § 5 tr. zák. nemusí vědět, že čin, jehož se týká jeho činnost, je zločinem; stačí, že zná okolnosti, které jej činí zločinem. (Rozh. ze dne 29. srpna 1942, Zm I 222/42.)

Obecní hajný je oprávněn zakročiti proti osobě, která v jeho okrsku chytá a usmrcuje ondatry, ač jí to není dovoleno, a požívá při tom ochrany vrchnostenské osoby podle §§ 68, 81 tr. zák. (Rozh. ze dne 25. června 1942, Zm II 102/42.)

Vrátný tabákové továrny není veřejným úředníkem ve smyslu § 101, odst. 2 tr. z., je však veřejným činitelem podle § 2 zák. č. 178/1924 Sb. — Nabízí-li mu dělník, kterého přistihl při odnášení odcizených cigaret

z továrny, peníze, aby krádež nehlásil, dopouští se přečinu úplatkářství podle § 2, odst. 1 uved. zák. (Rozh. ze dne 29. srpna 1942, Zm I 112/42.)

Zranění, které utrpěl vozka, když seskočil s vozu proto, že na vůz narazilo auto obžalovaného a tlačilo ho před sebou, je v příčinné souvislosti s jízdou obžalovaného. (Rozh. ze dne 3. července 1942, Zm I 186/42.)

Smrt nemocného po požití smrtícího množství uspávacího prášku je v příčinné souvislosti s jednáním toho, kdo mu jej přichystal, i když jej nemocný na jeho výzvu sám dobrovolně požil. (Rozh. ze dne 5. září 1942, Zm I 35/42.)

K pojmu zjednatel vrahdy ve smyslu § 136 tr. z. — Nevyžaduje se tu, aby popud k vraždě byl dán strůjcem bezprostředně před ní nebo při ní a aby okamžitě přešel u pachatele ve skutek. (Rozh. ze dne 19. září 1942, Zm I 322/42.)

Potměšilost (§ 155, písm. d) tr. zák.) předpokládá takový tajný a překvapující postup, že ohrožený není s to čelit hrozícímu nebezpečí (nemůže útok předvídati a účinně se brániti). Musí býti úmyslná, zvolená pachatelem za účelem lehčího provedení útoku a ztížení obrany. (Rozh. ze dne 5. září 1942, Zm II 334/42.)

Pojem „zohavení“ ve smyslu § 156, písm. a) tr. z. nevyžaduje, aby zohavení působilo velmi odpuzujícím dojmem. — Stálé zeslabení zraku ve smyslu § 156, písm. a) tr. z. znamená zmenšení způsobivosti rozeznávaní předměty. Náleží sem snížení ostrozrakosti oka v důsledku zákalu rohovky po poranění. (Rozh. ze dne 5. září 1942, Zm II 334/42.)

Účastník (spoluvinník) na krádeži je beztrestný pro účinnou lítost (§ 187 tr. z.), odevzdá-li pachateli krádeže, jehož již vrchnost zná, ukradenou věc, aby ji vrátil poškozenému, a učiní-li to pachatel krádeže dříve, než vrchnost zví o spoluvinníkově činu. (Rozh. ze dne 16. září 1942, Zm I 434/42.)

Trestní sankci § 199, písm. a) tr. z. podléhá jen svědkova výpověď (přísežná výpověď strany) o skutečnostech, nikoliv i jeho (její) úsudek o právním nebo jiném významu skutečností, které uvedl (uvedla). (Rozh. ze dne 26. června 1942, Zm I 866/41.)

Odběrný poukaz na obuv je veřejnou listinou ve smyslu § 199, písm. d) tr. z. — Ke skutkové podstatě zločinu podle § 199, písm. d) tr. z. se nevyžaduje, aby si pachatel uvědomil tuto povahu odběrného poukazu. — Stačí, že znal skutečnosti, pro něž je tento poukaz veřejnou listinou. (Rozh. ze dne 3. července 1942, Zm I 314/42.)

Upomínky o zaplacení vyměřených poplatků, vydané okresní nemocenskou pojišťovnou nebo úrazovou pojišťovnou dělnickou, jsou veřejnými listinami ve smyslu § 199, písm. d) tr. z. — Zločin podvodu podle § 199, písm. d) tr. z. je dokonán teprve uvedením v omyl. (Rozh. ze dne 27. srpna 1942, Zm I 218/42.)

Dodatek připojený k veřejné listině je chráněn předpisem § 199, písm. d) tr. z., jen vohovuje-li sám pojmu veřejné listiny. — Mlecí povolení je veřejnou listinou jen v části vystavené obecním úřadem. — Padělání mlynářova potvrzení na něm lze posuzovati jen s hlediska obecného podvodu. (Rozh. ze dne 10. září 1942, Zm I 969/41.)

Zločin podvodu podle § 199, písm. d) tr. z. předpokládá, že se zfalšování (napodobování) veřejné listiny stalo v úmyslu uvésti v omyl o skutečnostech, které mají býti touto listinou osvědčeny v konkrétním případě jejího použití, a způsobiti tím škodu (na majetku nebo na právech). (Rozh. ze dne 17. září 1942, Zm I 63/42.)

S hlediska skutkové podstaty zločinu podle první věty § 214 tr. z. je nerozhodné, že pachatel, jenž zatajil pátrající vrchnosti průtahy zločinu

podle § 139 tr. z., byl na základě tvrzení podezřelé matky přesvědčen, že se jí dítě narodilo mrtvé. (Rozh. ze dne 18. září 1942, Zm I 1007/41.)

Majitel (koncesionář) živnosti hubení škodlivého živočišstva jedovatými plyny musí být osobně přítomen u všech prací, při nichž se přímo zachází s plyny a k nimž patří i větrání vycištěných místností a provedení chemické zkoušky na zbytky plynu. — Tuto zkoušku nelze nahraditi jiným opatřením (nařízením, aby okna místnosti byla ponechána po delší dobu otevřena). — Pachatel se nemůže omlouvatí nezalostí příslušných předpisů. (Rozh. ze dne 22. srpna 1942, Zm II 141/42.)

K osvětlení povozu dozadu ve smyslu § 24, odst. 1 vlád. nař. čís. 242/1939 Sb. stačí jedna červená svítilna nebo jedno červené odrazové sklo. — V době nařízeného zatemnění musí však být vozidla, pohyblivá se po veřejných cestách, opatřena podle § 18, odst. 2 nař. ze dne 25. srpna 1939, Věstn. ř. prot., str. 71, na konci červeným světlem. Nestačí tu pouhé červené odrazové sklo. (Rozh. ze dne 17. září 1942, Zm I 183/42.)

Majitele, který rádně neopatrnil svého psa, ač věděl, že je kousavý, nezabavuje odpovědnosti podle § 391 tr. zák. okolnost, že byl pes na poškozeného poslán jinou osobou. — Kousavý pes není dostatečně opatřen, je-li uvázán u boudy na volně přístupném dvoře, kde si hrají děti a kudy procházejí cizí lidé. — Nezbytnou složkou subjektivní skutkové podstaty přestupku podle § 391 tr. z. je pachatelovo vědomí o zlé vlastnosti domácího zvířete. (Rozh. ze dne 5. září 1942, Zm II 490/41.)

Ustanovení § 414 tr. z. předpokládá, že se čin stal při výkonu práva domácí kázně a že chráněná osoba (dítě) utrpěla vykročením z tohoto práva škodu na těle. — Přísnou výtku ve smyslu § 414 tr. z. dlužno považovati za trest. (Rozh. ze dne 27. června 1942, Zm II 258/42.)

Žádost poškozeného manžela podle poslední věty § 419 tr. z. nemá vliv na výrok o vině. Nemůže vésti ke zprošťujícímu výroku, nýbrž jen k polehčení nebo prominutí trestu. (Rozh. ze dne 7. července 1942, Zm II 177/42.)

Přestupek podle § 419 tr. zák. je veřejnožalobný trestný čin; poškozený manžel může mít vliv jen na trest v rozsahu tam uvedeném. (Rozh. ze dne 7. srpna 1942, Zm II 3/42.)

Přivodilo-li nedbalé jednání (opominutí) kočího, porušivšího předpis § 32, odst. 1 d. ř. s., aspoň konkrétní nebezpečí pro právní statky chráněné §§ 335, 431 tr. z., zakládá skutkovou podstatu § 431 tr. z., vůči níž jsou předpisy dopravního řádu silničního ustanoveními subsidiárními. (Rozh. ze dne 27. června 1942, Zm II 258/42.)

Zlomyslné poškození manželova majetku druhým manželem je (pokud není zločinem) soukromožalobným přestupkem podle § 525 tr. z., i když bylo spácháno mimo společnou domácnost. — Pachatel tu nemůže být stíhán ani odsouzen, nezachová-li se oprávněná osoba podle § 46 tr. ř. (Rozh. ze dne 7. srpna 1942, Zm II 3/42.)

Promlčení přetrhují jen stíhací úkony tuzemských soudů, nikoliv soudů cizozemských. (Rozh. ze dne 9. července 1942, Zm I 557/42.)

Zlý úmysl, potřebný ke skutkové podstatě přestupku podle § 3 zák. čís. 78/1883 ř. z. (o maření exekuce) je vyloučen, domníval-li se pachatel mylně, že je oprávněn nakládati zabavenou věcí pro věřitelův výslovný souhlas, nebo předpokládal-li mylně takový souhlas (§ 2, písm. e) tr. z.). (Rozh. ze dne 13. července 1942, Zm 148/42.)

Ke skutkové podstatě přečinu (přestupku) podle § 1 zákona o maření exekuce stačí přechodná újma věřitelů; skutková podstata zločinu podvodného úpadku podle § 205 a) tr. z. vyžaduje, aby věřitelům vznikla

škoda povahy konečné (trvalé.) (Rozh. ze dne 18. července 1942, Zm I 333/42.)

Podmíněné odsouzení je nepřipustné, převyšuje-li ukládaný trest s tresty, které jsou k němu v poměru podle § 265 tr. ř., dobu jednoho roku. Při tom je nerozhodné, že byly tyto předešlé tresty podmíněné a že u nich již bylo pravoplatně vysloveno, že se odsouzený osvědčil. (Rozh. ze dne 11. září 1942, Zm I 383/42.)

Přestupek podle § 8 alimentčního zákona nevyžaduje, aby již byla soudem nebo soudním smírem určena pachatelova alimentární povinnost, plyne-li tato povinnost přímo ze zákona, ani aby bylo výživné dříve vymáháno civilněprávními prostředky. (Rozh. ze dne 22. srpna 1942, Zm I 786/42.)

Ke skutkové podstatě přečinu podle § 1 vládn. nař. čís. 62/1941 Sb. (k odvrácení požárů zaviněných nedbalostí) stačí po stránce subjektivní i nedbalost nevědomá. — Není třeba, aby došlo k poruše chráněných statků; stačí, bylo-li pro ně vyvoláno pachatelovým jednáním neb opominutím nebezpečí. (Rozh. ze dne 13. července 1942, Zm I 115/42.)

Ke skutkové podstatě přečinu podle § 1, odst. 1 vládn. nař. č. 62/1941 Sb. není třeba, aby požár byl přímým následkem pachatelova jednání (opominutí). Stačí, že je s ním v přímém vztahu. — Ustanovení § 5 uvedeného nařízení je v poměru k ustanovení § 1 pouze podpůrné povahy a postihuje jen ta jednání neb opominutí proti předpisům k odvrácení ohně, která nepřivodila následky uvedené v § 1. — K otázce rozsahu povinnosti dozoru ve smyslu § 376 tr. z. (Rozh. ze dne 12. září 1942, Zm II 161/42.)

Ondatra není lovná zvěř; její chytání nebo přivlastnění není zásahem do cizího práva myslivosti, je však (na Moravě) dovoleno jen určitým osobám. (Rozh. ze dne 25. června 1942, Zm II 102/42.)

Dokonaným trestným činem ve smyslu § 63 vládn. nař. čís. 127/1941 Sb. (o myslivosti) je již pouhé stíhání zvěře s porušením cizího práva myslivosti. — Nezáleží na tom, podařilo-li se pachateli zmocnit se zvěře. (Rozh. ze dne 13. července 1942, Zm I 491/42.)

Trestní předpisy vládn. nař. č. 127/1941 Sb. o myslivosti, stíhající pytláctví a držení pytláckého náčiní, nevztahují se na lovení a chytání ryb nebo držení rybářského náčiní. (Rozh. ze dne 21. července 1942, Zm I 859/41.)

II. Trestní řízení.

Trestné činy namířené proti říšskoněmeckému četnictvu nebo jeho příslušníkům náleží, ať byly spáchány úmyslně nebo z nedbalosti, k výlučné příslušnosti německých soudů. (Rozh. ze dne 15. srpna 1942, Zm I 670/42.)

Zásady in dubio mitius nelze užítí při řešení právních otázek. (Rozh. ze dne 3. července 1942, Zm I 186/42.)

Od účinnosti vládn. nař. čís. 396/1940 Sb. nemůže se sborový soud prvé stolice prohlásit nepřislušným podle § 261 tr. ř. — Není vázán kvalifikační trestného činu v obžalobě a je oprávněn podřadit jej i kvalifikaci, na niž dříve mohl uznati jen porotní soud. (Rozh. ze dne 29. srpna 1942, Zm I 222/42.)

Lhůta k ohlášení zmateční stížnosti a odvolání a k podání odporu proti kontumačnímu rozsudku počíná od jeho prohlášení obžalovanému (§§ 427, odst. 1 a 269 tr. ř.), i když při něm prohlásil, že ústní oznámení rozsudku nebere na vědomí a žádá o jeho opis, a i když mu jej soud doručil. — Žádost o opis rozsudku je bez významu pro lhůtu k podání odporu. Pro počátek lhůty k provedení zmateční stížnosti a odvolání má význam, jen byly-li tyto opravné prostředky včas ohlášeny. (Rozh. ze dne 26. června 1942, Zm I 924/41.)